



GEÇİCİ İŞGAL ALTINDAKİ TOPRAKLARDAKİ
ÇOCUKLARDA VE GENÇLERDE UKRAYNA
KİMLİĞİNİN YOK EDİLMESİNDE VE BUNUN
EMPOZE EDİLMESİNDE BİR ARAÇ OLARAK

"ÜNİVERSİTE TOPLANTILARI" PROGRAMI

ANALİZ RAPORUNUN ÖZETİ



Geçici işgal altındaki topraklardaki çocuklarda ve gençlerde Ukrayna kimliğinin yok edilmesinde ve bunun empoze edilmesinde bir araç olarak "Üniversite toplantıları" programı analiz raporunun özeti. /T. Lychko, A. Vorobyova, M. Sulialina, O. Shapoval, O. Okhredko. – Kiev: CCE "Almenda" 2024. – 20 sf.

Yazarlar: Tetiana Lychko, Anastasiia Vorobyova
Gözlemciler: Tetiana Lychko, Olha Shapoval, Oleh Okhredko
Genel editör: Mariia Sulialina
Edebi editör: Nataliia Ocheretko
Düzen ve tasarım: Maskym Afanasyev

Analiz raporunun özeti SOS Ukrayna girişimi kapsamında Ukraynalı Yardıma Muhtaç İnsanlara Destek (People in Need Ukraine) adlı Çek kuruluşunun maddi desteğiyle Yurttaşlık Eğitimi Merkezi "Almenda" tarafından hazırlanmıştır. Yayının içeriği bu kuruluşun görüşlerini yansıtmayabilir.



Yurttaşlık Eğitimi Merkezi "Almenda" (CCE "Almenda"), 2011 yılında Yalta'da kurulmuş bir kamu kuruluşudur. 2014 yılından önce kuruluşun öncelikli faaliyet alanı insan hakları eğitimi idi. 2014 yılında, Kırım'ın işgal edilmesi nedeniyle kuruluş Kiev'e taşınmak zorunda kaldı. Bugün itibarıyla kuruluşun öncelikli faaliyet alanı, silahlı çatışmalarda çocuklara karşı işlenen vahşi suçlarla ilgili sistematik bir şekilde doğru, güncel, doğrulanmış veriler toplanmasını sağlamaktır.

Yurttaşlık Eğitimi Merkezi "Almenda" analiz raporlarını hazırlarken tarafsızlık, güvenilirlik ve güncellik ilkelerini esas almıştır.

Yurttaşlık Eğitimi Merkezi "Almenda" ile ilgili daha fazla bilgi için bkz:
<https://almenda.org/en/>

Yorum ve öneriler için iletişim bilgileri: info@almenda.org

ÖZET

2014 yılında Rusya-Ukrayna savaşının başlamasıyla birlikte, fiilen Rusya Federasyonu (*bundan böyle RF olarak anılacaktır*) merkezî hükûmetinin kontrolünde olan işgal kuvvetleri, Kırım Özerk Cumhuriyeti'nde, Sivastopol şehrinde ve ayrıca Donetsk ve Luhansk bölgelerinin belirli alanlarında geçici işgal altındaki topraklarda Ukrayna kimliğini sistematik bir şekilde yok etmeye başlamıştır.

"Rusya Federasyonu'nun eğitim alanına entegrasyon" adlı sözde görev kapsamındaki bu süreç, örgün ve yaygın eğitim sistemi genelinde uygulanmıştır ve Rusya Federasyonu'nun işgal makamlarına karşı sadık tutum oluşturmayı ve geçici işgal altındaki bölgelerden gelen çocuk ve gençler arasında "yeni Anavatana" karşı vatansever duygular uyandırmayı amaçlamıştır.



2022 yılında Rusya Federasyonu'nun topyekûn istilasından ve Ukrayna'da yeni bölgelerin işgal edilmesinden sonra eğitim alanını kullanarak Ukrayna kimliğini yok etme çalışmaları daha da faal ve görünür bir hale gelmiştir. Bu amaçla yeni eğitim programları ve araçları geliştirilip uygulanmıştır ve bunlardan biri de "Üniversite toplantıları" projesi olmuştur (*Rusça – "Universitetskiye Smeny," bundan böyle "Üniversite toplantıları" projesi veya programı olarak anılacaktır.*

Oluşturulan bu projenin temeli, Donetsk ve Luhansk bölgelerinin işgal edilen yerlerindeki okul çağı çocuklarına yönelik "Geleceği yazma" (*Rusça – "Pishem Budushcheye")* yarışması olup bu çocuklar "Bir geziden çok daha fazlası" programı kapsamında uygulama odaklı gezi (öz eğitim) adı altında Rusya Federasyonu topraklarına götürülmüştür. Sonrasında bu geziler, kariyer rehberliği ve **Ukraynalı çocuklar arasında Rusya kimliğinin oluşturulması, Ukrayna bilincinin yok edilmesi, bu çocuk ve gençlerin eğitim almak ve ileride yerleşmek üzere işgal edilen bölgelerden Rusya Federasyonu'na taşınmaya teşvik edilmesi** gibi amaçlar taşıyan "Üniversite toplantıları" adı verilen büyük ölçekli ayrı bir projeye dönüşmüştür.

"Üniversite Toplantıları" programı resmî olarak, sözde Donetsk ve Luhansk Halk Cumhuriyetlerinden gelen 12-17 yaş aralığındaki okul çağı çocukları için başlatılmıştır.^{1,2} İlk 10 günlük Eğitim toplantısından sonra 7 Temmuz 2022'de Rusya Federasyonu Başkanı V. Putin, (Ukrayna kimliğini fiilen silip Rus kimliğini dayatarak "Rus kimliğinin oluşturulması" bağlamında) çocuklar üzerinde oluşan "inanılmaz etki" konusunda doğrudan bilgilendirilmiş ve kendisi projeye devam edilmesi ve projenin genişletilmesi yönünde talimat vermiştir. Bunun sonucunda projeye işgal edilen bölgelerden yeni çocuklar dâhil edilmiştir. 2022 yılında "Üniversite toplantıları" yalnızca Donetsk ve Luhansk bölgelerindeki değil aynı zamanda Zaporjiya, Herson^{3, 4, 5, 6, 7, 8} ve Harkov bölgelerindeki geçici işgal altındaki topraklarından gelen çocuklar için yürütülmüştür (*not: kısmi işgalin sürdüğü an itibariyle*).^{9, 10, 11, 12}

Katılımcıların gerçek yaşı da resmî olarak beyan edilenden farklı olup Rus üniversitelerinin web sitelerinde 9 yaşındaki çocukların katılımına dair bilgiler yer almaktadır.¹³

1 https://minobrnauki.gov.ru/press-center/news/novosti-ministerstva/52522/?sphrase_id=7544973, arşiv <https://arşiv.ph/ASCMu>

2 <https://t.me/minprosrf/223>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/ALsOf>

3 https://minobrnauki.gov.ru/press-center/news/novosti-ministerstva/67214/?sphrase_id=7544973, arşiv <https://arşiv.ph/ap31v>

4 <https://kherson-news.ru/society/2022/07/26/16062.html>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/dYyVA>

5 https://t.me/VGA_Kherson/2610, arşiv <https://arşiv.ph/wip/18a2t>

6 https://t.me/VGA_NovayaKahovka/4318, arşiv <https://arşiv.ph/wip/33fM8>

7 https://t.me/VGA_Kherson/2871, arşiv <https://arşiv.ph/MjBu3>

8 https://t.me/VGA_Kherson/4119, arşiv <https://arşiv.ph/wip/oi1Si>

9 <https://ru-center.tsput.ru/онлайн-школа/>, arşiv <https://arşiv.li/CQSVu>

10 <https://news-kharkov.ru/society/2022/08/16/10870.html>, arşiv <https://arşiv.li/Jx3RD>

11 <https://www.slidstvo.info/warnews/dokazy-genoczydu-yak-rosijski-okupanty-verbuyut-ta-vykradayut-ukrayinskyh-ditej/?tztc=1>, arşiv <https://arşiv.li/93NOX>

12 https://t.me/Kharkov_Perviy/11707, arşiv <https://arşiv.ph/wip/eA09t>

13 https://donstu.ru/structure/science-education/news/3072/obshchee/universitetskie-smeny-let-2022_pl/i-snova-novyy-razdel-/, arşiv <https://arşiv.ph/wip/1vewL>



2022 yılında Haziran-Eylül ayları arasında 10 günlük 6 toplantı şeklinde gerçekleştirilen programa (Rusya Federasyonu'nda 42 yükseköğretim kurumunda toplam 89 toplantı) 10.611 çocuk ve 842 refakatçi olmak üzere Ukrayna'nın geçici işgal altındaki topraklarından 11.458 kişi katılmıştır.^{14, 15, 16}

2023 yılında V. Putin'in emriyle, "ana görevi, Rusya Federasyonu'nun önde gelen yükseköğretim kurumları temelinde, **Rus kimliğinin oluşturulmasına yönelik profil (tematik) toplantılar** düzenlemek olan, lise öğrencilerine yönelik birleşik eğitim programı (Üniversite toplantıları)" kalıcı hale getirilmiş ve "Bir geziden daha fazlası" (Rusça – "Bolshe chem puteshestviye") adlı Yurttaş-vatansever ve topluma faydalı gençlik turizmi programına dâhil edilmiştir.¹⁷ Ayrıca, muhtemelen Rusya Federasyonu mevzuatına göre 14 yaşına ulaşan çocukların ek bir yasal kimliğe kavuştuklarından toplantılara katılma yaşı 14'e çıkarılmıştır. Bu mevzuata göre 14 yaşından itibaren çocuklar işgal altındaki topraklarda Rusya Federasyonu tarafından uygulanan zorunlu pasaport alma politikasına tabidir. Diğer hususların yanı sıra Rusya Federasyonu pasaportu almak, kişiye gençlik hareketlerine katılma ve ayrıca ebeveyninin noter onaylı muvafakatnamesi

14 https://fadm.gov.ru/documents/?filter_region=84&trends=28877&PAGEN_1=7,
arşiv <https://arşiv.ph/wip/lFO3f>

15 https://minobrnauki.gov.ru/press-center/news/novosti-ministerstva/62808/?sphrase_id=7784198,
arşiv <https://arşiv.ph/wip/DJdlj>

16 https://www.minobrnauki.gov.ru/press-center/news/novosti-ministerstva/67940/?sphrase_id=7771978,
arşiv <https://arşiv.ph/wip/kVbma>

17 https://cms-prod.hb.bizmrq.com/files//files/_/cYEON3ws/Положение_БЧП_7.04.23.pdf,
arşiv <https://arşiv.ph/WDQ GK>



gerekmeksizin yanında refakatçi olmadan Rusya'yı gezme hakkı tanımaktadır. Bu durumdan faydalanan ve Ekim 2022'de Donetsk, Luhansk, Herson ve Zaporjiya bölgelerinin geçici işgal altındaki topraklarının Rusya Federasyonu'na sözde katılımından sonra bu bölgeleri "Rusya" toprakları olarak kabul eden Rusya Federasyonu, ebeveynlerinin veya yasal temsilcilerinin ayrıca onayını almadan ülke genelinde iç göç kurallarına göre çocukların yerlerini değiştirmektedir. Aralık 2023 itibariyle Donetsk, Luhansk, Zaporjiya ve Herson bölgelerinin geçici işgal altındaki topraklarından gelen katılımcı sayısı 2022'deki rakama neredeyse eşittir (yaklaşık 10.700 okul çağı çocuğu). Buna karşılık, Rusya Federasyonu'nda "Üniversite toplantılarının" yürütüldüğü yükseköğretim kurumlarının sayısı, 47'den 81'e çıkarak neredeyse iki kat artmıştır¹⁸ ve bunların 50 kadarı Rusya Federasyonu Bilim ve Yükseköğretim Bakanlığına, 30'u Rusya Federasyonu Eğitim Bakanlığına bağlıdır.¹⁹

Belirtilen bakanlıklar - (**Valery Falkov** yönetimindeki)^{20, 21} Bilim ve Yükseköğretim Bakanlığı ve (**Sergey Kravtsov** yönetimindeki)²² Eğitim Bakanlığı - (**Ksenia Razuvaeva** yönetimindeki)²³ Federal Gençlik İşleri Ajansı ile birlikte projenin uygulanmasından sorumlu kurumlar olarak tanımlanmaktadır. 2022 yılında Rusya Federasyonu Eğitim Bakanlığı,^{24, 25} hizmet sağlayıcılar (turistik gezi hizmetleri, yemek, hediyelik eşya, markalı ürünler vb.) ile bağımsız sözleşmeler

18 <https://minobrnauki.gov.ru/press-center/news/molodezhnaya-politika/76365/?lang=ru>,
arşiv <https://arşiv.ph/wip/Aq7yb>

19 <https://pravitelstvorb.ru/news/21270/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/RELA>

20 <https://minobrnauki.gov.ru/about/governance/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/y2f6i>

21 https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_303875/b9221daa08f6bb9814cc1bb34bcf54bb5682647b/, arşiv <https://arşiv.ph/wip/lbdlm5>

22 <http://government.ru/gov/persons/314/events/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/6Gn3K>

23 <https://fadm.gov.ru/agency/structure/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/TIA1Y>

24 https://73online.ru/r/studenty_iz_luganska_priehali_v_ulyanovsk_na_universitetskuyu_smenu-105142,
arşiv <https://arşiv.ph/wip/bLGAr>

25 <http://government.ru/docs/all/140314/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/ecPQ3>

imzalayan yükseköğretim kurumlarına ödenek vererek "Üniversite toplantıları" için devlet fonu sağlamıştır.^{26, 27, 28} "Üniversite toplantıları" için harcanan bütçe fonlarının resmî tutarını açık kaynaklardan öğrenmek mümkün değildir, ancak (2022 yılında her toplantı için üniversitelerin ortalama giderlerine ve "Üniversite Toplantılarının" toplam katılımcı sayısına göre) proje için ayrılan bütçenin en az **552.275.600 Ruble** yani yaklaşık **6.054.062 ABD doları** olduğu tahmin edilmektedir.

2023 itibarıyla "Üniversite toplantıları" Federal Gençlik İşleri Ajansı tarafından finanse edilmektedir (yıllık bütçe 69 milyar Ruble olup önümüzdeki üç yılda harcamaların 188 milyar Rubleye çıkması planlanmaktadır)²⁹ ve aşağıdaki kuruluşlar ve hareketler de programın uygulanmasına katılmıştır:

- **Tümüyle Ruslardan oluşan kamu-devlet çocuk ve gençlik hareketi "İlklerin Hareketi"** (Rusça – "Dvizheniye Pervykh") (**Grigory Gurov** başkanlığında)³⁰. 2023 yılında "Üniversite toplantıları" İlklerin Hareketi'nin katılımıyla gerçekleştirilmiştir ve katılım koşullarına göre iki ayrı gruba ayrılmıştır. "İlklerin Hareketi" tarafından yürütülmüş olan birinci grup için katılım şartlarından biri harekete üye olmak ve hareketin resmi web sitesin kaydolmaktır. İkinci grupta ise harekete üye olmak zorunlu değildi ancak toplantı programında "İlklerin Hareketi" için özel bir gün ayrılmıştı. Her iki grupta da hareketin temsilcileri çocuklarla toplantılar yapmış, "İlklerin Hareketine" üye olmalarına ilişkin beklentilerden söz etmiş ve yeni çocukların katılımını teşvik etmiştir.
- **Özerk Ticari Olmayan Kuruluş "Fırsatlar ülkesi Rusya"** (Rusça – "Rossiya – strana vozmozhnosti") (**Aleksey Komissarov** başkanlığında),³¹
- **Özerk Ticari Olmayan Kuruluş "Bir Geziden Daha Fazlası"** (Rusça – "Bolshe chem Puteshestviye") (Ekim 2023'e kadar **Ivan Shulyupin**,³² 03 Ekim 2023'ten sonra **Olesya Teterina** başkanlığında),³³
- **Tümüyle Ruslardan oluşan kamu ve devlet eğitim kuruluşu "Rus Toplumu Tecrübesi"** (Rusça – "Rossiyskoye obshchestvo "Znaniye") (**Maksim Dreval** başkanlığında).³⁴

Programın uygulanmasında yer alan çok farklı katılımcılar arasında kilit rol oynayanlar arasında yer alan Rusya Federasyonu yükseköğretim kurumları, geçici işgal altındaki bölgelerde bulunan

26 <https://spending.gov.ru/goscontracts/contracts/1771202965122000017>, arşiv <https://arxiv.ph/57vN3>

27 <https://spending.gov.ru/goscontracts/contracts/1632306882522000004>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/DEwR6>

28 <https://spending.gov.ru/goscontracts/contracts/59102028795220002990000>, arşiv <https://arxiv.ph/iOrHG>

29 https://minfin.gov.ru/ru/press-center/?id_4=38160-svetlana_gashkina_raskhody_byudzheta_na_molodezhnuyu_politiku_vyrosli_bolee_chem_v_6_raz, arşiv <https://arxiv.ph/wip/v7tqR>

30 <https://www.rusprofile.ru/id/1227700776038>, arşiv <https://arxiv.ph/1jwe0>

31 <https://www.rusprofile.ru/id/11478480>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/6qxVG>

32 <https://minobrnauki.gov.ru/press-center/news/novosti-ministerstva/69293/>, arşiv <https://arxiv.ph/UlCzl>

33 <https://www.rusprofile.ru/id/1227700772870>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/7iXFE>

34 https://znaniyurussia.ru/articles/Древаль_Максим_Алексеевич, arşiv <https://arxiv.ph/wip/ZDDHh>



okullardan gelecek çocuklara yönelik "kariyer rehberliği çalışması" sloganı altında, yalnızca Ukraynalı çocukların "yeniden eğitime" değil aynı zamanda Rusya Federasyonu Yükseköğretim Kurumlarına girerek Rusya'ya kalıcı olarak yerleşmeyi düşünmesine de katkıda bulunmaktadır. Bu durum uzun vadede geçici işgal altındaki toprakların demografik yapısının değişmesine yol açacaktır. Bu amaçla Rusya Federasyonu, işgal ettiği topraklarda yaşayan insanlar için pasaport almayı zorunlu hale getirerek, çocukları Rus vatandaşlığı almaya ve imtiyazlı şartlarda Rus eğitim kurumlarına başvurmaya mecbur bırakan koşullar oluşturmaktadır.³⁵ Bununla birlikte, cephe hattında geçici işgal altındaki topraklardan göç etmenin önüne lojistik engeller konularak ve ayrıca Rusya Federasyonu standartlarına geçiş ve Ukrayna eğitim sistemindeki katılımcı eksikliği nedeniyle geçici işgal altındaki topraklarda Ukraynaca eğitim almak fiilen imkânsız hale getirilerek Ukrayna Yükseköğretim Kurumlarında eğitim alma fırsatı işgalci ülke tarafından büyük ölçüde sınırlandırılmıştır.

Programın şartlarına göre Rusya Yükseköğretim Kurumları, geçici işgal altındaki topraklardan gelen çocuklarla doğrudan çalışarak onlara psikolojik müdahalede bulunmakta ve Rus kimliği oluşturmayı ve Rus gençlik hareketlerini yaymayı amaçlayan bir program uygulamaktadır. Çocukları "Üniversite toplantılarına" kabul eden her yükseköğretim kurumu, altı zorunlu modülü **(eğitim, kültür ve vatanseverlik, meslek, spor, gezi, eğlence)** içerecek şekilde çocukların

35 2022 yılında, çoğu "Üniversite toplantıları" katılımcısı olmak üzere geçici işgal altındaki topraklardan gelen başvuru sahiplerine 12 Rusya Federasyonu Yükseköğretim Kurumunda bütçe kontenjanı tahsis edilmiştir. 2023 yılında sözde LHC (Lugansk Halk Cumhuriyeti), DHC (Donetsk Halk Cumhuriyeti), Herson ve Zaporjiya bölgelerinden (Rusya Federasyonu pasaportu almak şartıyla) Rusya Federasyonu vatandaşlığına geçen başvuru sahipleri, Birleşik Devlet Sınavı sonuçlarına ve ayrıca eğitim kurumu tarafından ayrı olarak yapılacak olan giriş sınavlarının sonuçlarına göre kurumlara ve üniversitelere girebilmektedir.

Sözde DHC, LHC, Zaporjiya ve Herson bölgelerinin geçici işgal altındaki topraklarında bulunan ve varlığı sona eren Ukrayna Yükseköğretim Kurumlarında eğitim alan ve 2021/22 ve 2022/23 eğitim yıllarında eğitimlerini yarım bırakmış çocuklar, 2022/23 ve 2023/24 eğitim yıllarında boş kontenjan olup olmamasından bağımsız olarak masrafları bütçeden karşılanarak, geçici işgal altındaki topraklarda bulunan Rusya Federasyonu Yükseköğretim Kurumlarında aynı eğitim programları kapsamında eğitim görmeye kabul edilecektir.



10 günlük kalış süresine göre tasarlayarak kendi eğitim toplantısı programını geliştirmiş ve buna kendi adını vermiştir.³⁶ Ayrıca programın zorunlu koşullarından biri (*Yazar notu – verilen bağlamda Rusya Federasyonu'na karşı*) vatanseverlik odaklı olmak ve bunun "Üniversite toplantılarının" tüm faaliyetlerine nüfuz etmesidir.³⁷

► **Eğitim modülünün** amacı Rusya'nın eğitim geçmişi ve kültürüdür ve Üniversiteye bağlı olarak modül şu adlar almıştır: "Kültür aynasında Rusya'nın Tarihi" (Omsk Devlet Eğitim Üniversitesi tarafından yürütülmüştür), "Rusya'nın Mirası" (Armavir Devlet Eğitim Üniversitesi), "Rusya'nın Onuru" (Perm Devlet İnsani Bilimler Eğitim Üniversitesi), "Rusya'nın Başarısı" (Volgograd Devlet Sosyal Eğitim Üniversitesi), "Rusya ile Randevu: Yeni Ufuklar. Tomsk Rotasını Takip Etmek" (Tomsk Devlet Pedagoji Üniversitesi) vb. Bu bağlamda, "Rusya'nın Tarihi", "Rus Halk Kültürü Tarihi", "Şanlı Halkın Zaferi", Rus Dili Günü'ne ve "Rusya Federasyonu Devlet Bayrağı Günü"ne özel, Rusya ve Donbas tarihi vb. konusunda zorunlu dersler yürütülmüştür.³⁸ **Çocukların tüm ders materyallerine ilişkin notlar almak zorunda olması** bilgi algısını dayatmanın başka bir yolu olarak karışımıza çıkmaktadır.

36 https://minobrnauki.gov.ru/press-center/news/novosti-ministerstva/68712/?sphrase_id=7683315, arşiv <https://arxiv.li/INqPA>

37 <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=54162298>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Z23lo>, dosya arşivi <https://arxiv.ph/wip/5oQcu>

38 <https://t.me/minprosr/374>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/GV8s7>



► **Kültür ve vatanseverlik modülünde** özellikle kavramların manipüle edilmesine, tarihi olayların çarpıtılmasına, savaşın romantikleştirilmesine ve Ukrayna'ya karşı açılan savaşta görev alan askerî personelin kahramanlaştırılmasına dair işaretler taşıyan olaylar yer almaktadır:

- "Rusya tarihinin sayfaları arasında" toplantısı kapsamında Shadrinsk Devlet Pedagoji Üniversitesi'nde, çocuklara Alman Nazizmi'nden bahseden ve "Ukrayna Nazizmi" ile benzerlikler kuran bilim insanı ile bir toplantı düzenlenmiştir. Bilim insanı konuşması sırasında "Özel Askeri Operasyon sırasında Ukrayna Nazizmine karşı verilen mücadelede modern savaşçıların gösterdiği başarı, cesaret, özveri ve fedakarlık geleneğini" vurgulamıştır (*not - yazarın çevirisinde "modern savaşçıları" terimi Ukrayna'ya karşı savaşan Rusya Federasyonu askerlerini ifade etmektedir*).³⁹

39 <https://welkome.shgpi.edu.ru/press/novosti-press-sluzhba/2022/06/chetvertiy-den-universitetskoi-smeny-2/?L=154>, arşiv <https://arxiv.li/YValg>

- Ufa Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde çocuklara verilen "Kırım ve Küçük Rusya: memleketten çok uzakta" konulu derste, Rusya'nın Ukrayna topraklarını işgalinin geri dönüş kisvesi altında sunulması ve ayrıca Rusya Federasyonu'nun eylemlerinin kahramanlaştırılması tarihi olayların saptırılmasına örnek teşkil etmektedir. Ayrıca "Ülkemin vatandaşsıyım" adlı tematik bir etkinlik düzenlenmiştir (*not: Rusya Federasyonu'ndan bahsedilmektedir*).⁴⁰
- ▶ Yükseköğretim Kurumlarındaki bazı temsilciler, "kariyer rehberliğine özel önem verdiklerinde pek çok çocuğun okullardan mezun olunca üniversiteye gireceğini umut ettiklerini" belirterek özel toplantıları yürütürken **meslek modülünü** ana modül olarak tanımlamaktadır.⁴¹
- ▶ **Spor modülü** özellikle tarihe odaklanan ve Rus kültürünü yayan yarışmalar ve oyunlar içermekte olup geçici işgal altındaki topraklardan gelen çocukların Ruslaştırılması şeklindeki proje hedefine ulaşmaya katkıda bulunmaktadır. Bu modülde gerçekleştirilen faaliyetlerden öne çıkanlardan bazıları, çocukların katıldığı "Spor ve Ben - Yaşasın Beden Eğitimi" engelli parkuru yarışması, yön bulma yarışması ve "Dünya Halklarının Oyunları" adlı spor etkinliğidir.⁴² Kuban Devlet Üniversitesinde çocuklar için "Çalışma ve Savunmaya Hazır Olma" disiplin standartlarını geçme etkinlikleri düzenlemiş ve sonuçlar resmî web sitesindeki kişisel hesaplara eklenmiştir.⁴³
- ▶ **Gezi modülü** her üniversitede toplantının teması dikkate alınarak tasarlanmaktadır ve aslında çocuklara kendilerini Rus olarak görme fikrini dayatarak Ukrayna kimliklerini yok etmeyi ve ayrıca Rusya Federasyonu, Rus kültürü, dili, sembollerinin vb. yayılmasını amaçlamaktadır.
- Güney Ural Devlet Beşeri Bilimler ve Eğitim Üniversitesi temsilcileri, toplantı katılımcıları için "Rusya - Benim Tarihim" parkında, çocukları Rusya'yı "kendi ülkesi" olarak algılamaya yönlendiren interaktif bir sergi düzenlemiştir.⁴⁴
- Shadrinsk Devlet Eğitim Üniversitesi, geçici işgal altındaki topraklardan gelen çocuklar için "Rusya Günü"nde Kurgan şehrine gezi düzenlemiştir. Gezi kapsamında katılımcılar "Rus Arazisi" Slav ve Kazak kültür festivalini ziyaret ederek Rusya Federasyonu'nun milli marşını öğrenip söylemiştir.⁴⁵
- "Nizhny Novgorod - Rusya'nın Mirası" programı kapsamında Kozma Minin Nizhny Novgorod Devlet Eğitim Üniversitesi, Balahna'ya, "Rusya - Benim Tarihim" tarihi multimedya parkına, Teknopark'a ve Kremlin'e gezi düzenlemiştir.⁴⁶

40 <https://uust.ru/news/get/universitetskie-smeny-dlya-detej-iz-luganskoj-i-doneckoj-narodnyh-respublik/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/qvNPs>

41 <https://dzen.ru/a/ZV78Ms6tVnLM03Ve>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/snVue>

42 <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=54162298>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/Z23lo>, dosya arşivi <https://arşiv.ph/wip/5oQcu>

43 <https://kubsu.ru/ru/node/38815?infobox=1>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/GLX18>

44 <https://www.cspu.ru/news/russkij-mir-na-universitetskoj-smene>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/rTNyi>

45 <https://shgpi.edu.ru/press/novosti-press-sluzhba/2022/06/sedmoi-den-universitetskoi-smeny/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/dBnmp>

46 <https://mininuniver.ru/about/news/universitetskie-smeny-dlya-detej-iz-dnr-i-lnr-startovali-v-mininskoy-universitete>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/Nzdue>

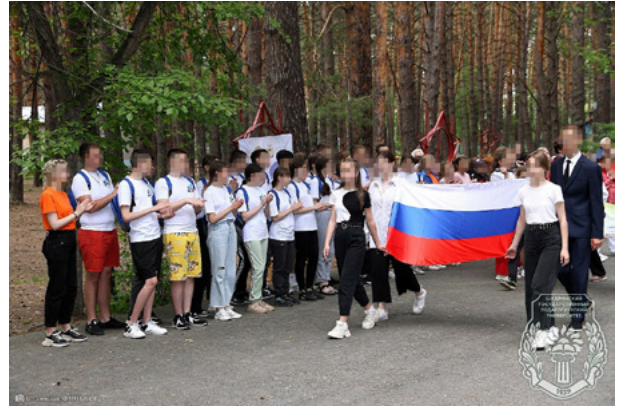
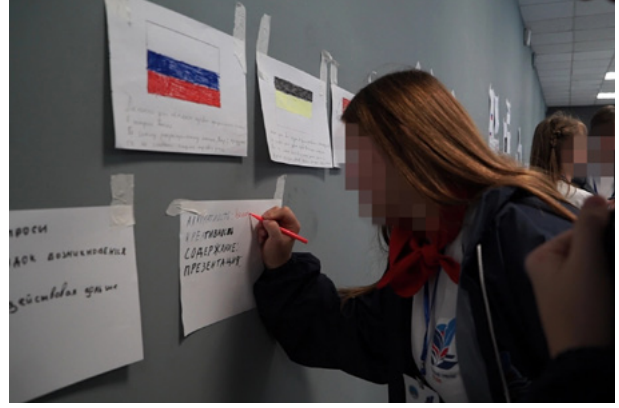


► Adının tersine **eğlence modülü** propaganda ve Rus anlatılarının dayatılmasına ilişkin unsurlar içermektedir:

- Güney Ural Beşeri Bilimler ve Eğitim Devlet Üniversitesinde "Üniversite toplantısı" programının son günü çocuklar "Rus Dünyası" (*Rusça – "Russkiy Mir"*) oyununa ve "Rus okul çocukları hareketi" projesi kapsamında "Büyük Değişim" etkinliklerine katılmıştır.⁴⁷
- Saratov Chernyshevsky Devlet Üniversitesi temsilcileri geçici işgal altındaki topraklardan gelen çocukları alaycı bir biçimde, "Donetsk ve Luhansk Halk Cumhuriyetleri, Zaporjiya ve Herson bölgelerinin Rusya ile Yeniden Birleşme Günü" (*not – Ukrayna'nın geçici işgal altındaki topraklarının Rusya Federasyonu'na sözde "katıldığı" gün*)⁴⁸ için düzenlenen "Vatanınız Rusya" miting konserine katılmaya davet etmiştir.

47 <https://lenta.ru/news/2022/08/15/smeny/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/M4osA>

48 <https://vk.com/@saruniversity-universitetskie-smeny-v-squ>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/GBaai>



- Tomsk Devlet Eğitim Üniversitesi geçici işgal altındaki topraklardan gelen çocuklar için "Rusya'm - Benim Vatanım" adında bir zekâ oyunu düzenlemiştir. Oyunun adı, çocuklara Rusya'ya bağlılık fikri dayatmakta, kimliklerini yönlendirmekte ve eğlence yoluyla Rus anlatıları aşılamaktadır.⁴⁹

Çocukların Ruslaştırılmasını ve bunun empoze edilmesini amaçlayan eğitim faaliyetlerine ek olarak "Üniversite toplantıları" sırasında Rusya Federasyonu sembolleri de yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Rusya Federasyonu Eğitim Bakanlığının 15 Nisan 2022 tarihli "Rusya Federasyonu devlet sembollerinin eğitim kurumlarındaki ve ayrıca çocuklara yönelik eğlence ve sağlık kurumlarındaki çocuk ve gençlerin eğitiminde ve yetiştirilmesinde kullanımı" ile ilgili Metodolojik tavsiyelerine dayanarak uygulanmaktadır). Her toplantının açılışı ve kapanışında Rusya Federasyonu bayrağı kaldırılmakta ve Rusya Federasyonu milli marşı çalınmaktadır ve çocuklara verilen tüm hediyelik eşyalar Rusya bayrağı renklerinde hazırlanmaktadır.^{50, 51, 52}

49 <https://www.tspu.edu.ru/en/blog/25716-v-tgpu-zavershilsya-proekt-universitetskie-smeny-dlya-detej-lnr-i-dnr.html>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/Se16v>

50 <https://shgpi.edu.ru/press/novosti-press-sluzhba/2022/06/sostojalos-otkrytie-pervoi-universitetskoi-smeny-v-shadrinske?L=338>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/bLA02>

51 <https://welkome.shgpi.edu.ru/press/novosti-press-sluzhba/2022/06/otkrylas-vtoraja-universitetskaja-smena-v-shadrinske?L=744>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/FH3gN>

52 <https://kherson-news.info/main-news/v-volgograde-otkrylis-universitetskie-smeny-dlya-shkolnikov-donbassa-hersona-zaporozhya/>, arşiv <https://arşiv.ph/wip/axgSc>

Programdaki bu tür içeriklerin amacı, çocuklara Rusya'ya aidiyet duygusu ve bu saldırgan devlete karşı vatanseverlik empoze etmek ve ayrıca psikolojik baskı etkisi altında Ukrayna'nın "Nazi" ve "düşman" devlet olduğu konusunda yanlış fikirler oluşturmaktır.

KANUNİ EHLİYET

Yurttaşlık Eğitimi Merkezi Almenda tarafından toplanan mevcut kanıtlara göre "Üniversite toplantıları" programı, 2023'ten beri "yeni topraklar" olarak adlandırılan Donetsk, Luhansk, Zaporjiya ve Herson bölgelerinin işgal altındaki kısımlarından gelen çocukların "Rusya Federasyonu'nun eğitim sistemine entegre olmasına" yardımcı olmak ve onları Rusya Yükseköğretim Kurumlarına girmeye teşvik etmek amacıyla toplu ve organize bir şekilde yürütülmektedir.⁵³ Lahey sözleşmelerinin 43. Maddesine göre Rusya işgal kuvveti Rusya federal mevzuatını uygulama yetkisine sahip değildir ve işgalden önce bölgede yürürlükte olan yasalara uymak zorundadır. Ayrıca işgalci devlet "devlet makamları ve yerel makamlarla iş birliği içinde çocukların bakımı ve eğitiminden sorumlu kurumların düzgün işlemesini teşvik etmelidir".⁵⁴ Ancak "Üniversite toplantılarının" amaçlarında belirtildiği gibi işgal altındaki topraklarda eğitim sistemini esaslı bir şekilde değiştirmeyi amaçlayan programlar, Uluslararası İnsani Hukuk normlarına ters düşmektedir ve Lahey Sözleşmesi, Sivillerin Korunması ile ilgili Cenevre Sözleşmesi ve ayrıca işgalci devletin yetkilerini büyük ölçüde sınırlandıran ve geçici işgal yönetimlerinin ağır müdahalesi olmadan işgal altındaki topraklarda yaşayan insanlara normal hayatlarını sürdürme hakkı tesis eden insani hukukun geleneksel normları ile belirlenen işgal rejimi kurallarını ihlal etmektedir.

"Üniversite toplantıları" programının bağlamındaki bir diğer önemli husus işgal altındaki toprakların demografik bileşimi üzerindeki etkidir, çünkü çocuğun eğitimi bittikten sonra Rusya topraklarında kalmaya karar vermesi veya yasaları keyfi olarak uygulayan işgalci devletin işgal yönetiminde çalışmak üzere geçici işgal altındaki topraklara geri dönmesi nedeniyle bu toprakların "statükosu" değişebilmektedir.

ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI NORMLARININ YENİDEN EĞİTİM BAKIMINDAN İHLAL EDİLMESİNE İLİŞKİN OLARAK

İşgal altındaki toprakların yönetimi konusunda Rusya yalnızca uluslararası insancıl hukuk normlarını değil aynı zamanda uluslararası insan hakları kanununun işgal altındaki topraklardaki nüfusa hak ve özgürlüklerin tanınmasıyla ilgili normlarını da çiğnemektedir. Rusya Federasyonu, (sivil kimliği dâhil) kendi kimliğinin korunması, eğitim ve boş zaman dâhil olmak üzere çocukla ilgili her konuda "çocuğun yüksek yararının" üstünlüğü ilkesinin güvence altına alındığı 1989

53 <https://будьвдвижении.рф/projects/28>, arşiv <https://arşiv.ph/KfKXl>

54 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text, arşiv <https://arşiv.ph/QUOp>

Çocuk Hakları Sözleşmesinin bir tarafıdır.⁵⁵ Aşağıdaki nedenlerden dolayı çocuk haklarının ihlal edildiğini düşünüyoruz:

- **Sözleşmenin 8.** Maddesinde çocukların (ulusal kimlikleri dâhil) kendi kimliklerini koruma hakkına sahip olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Programın ana odak noktası, sözde "yeni topraklar" olarak adlandırılan yerlerden gelen çocuklara eğitim vererek, daha sonra gerçek bir Rusya Federasyonu vatandaşına dönüşmeleri için "Rus vatandaşı kimliği" yaratmak ve eğitim amaçlı Rusya Federasyonu'na taşınmalarını kolaylaştırmaktır.⁵⁶ İşgal altındaki Ukrayna topraklarından gelen çocuklara yönelik bu programı düzenleyen Rus yetkililerin bu tür eylemlerinin "işgalci devlete bağlılık yemini etmeye" teşvik etmek suretiyle kimliği koruma hakkını ihlal ettiğini düşünüyoruz.⁵⁷ Örneğin "**Ülkemin vatandaşım**" (verilen bağlamda Rusya'nın) konusundaki eğitimler bu ihlalin bir kanıtıdır.⁵⁸ Üniversitelerin kendileri de Ukraynalı çocukların "Rus kimliği" geliştirdiğini iddia etmektedir.⁵⁹
- **Sözleşmenin 28-29.** Maddelerinde, "eğitimin hedefleri" adı verilen özel kriterlere tabi olması gereken yaygın eğitim de dâhil olmak üzere çocuğun eğitim hakkı güvence altına alınmaktadır:
 - b) *İnsan haklarına ve temel özgürlüklere ve Birleşmiş Milletler Anlaşmasında benimsenen ilkelere saygının geliştirilmesi.*
 - c) *Çocuğun ebeveynlerine, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, yaşadığı veya geldiği ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı medeniyetlere saygının geliştirilmesi.*
 - d) *Çocuğun, tüm insanlar, etnik, ulusal, dini gruplar ve yerel kökenden insanlar arasında anlayış, barış, hoşgörü, cinsiyet eşitliği ve dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda sorumlu yaşama hazırlanması.*

Buna karşılık "Üniversite toplantıları" programı Ukraynalı çocukların askerîleştirilmesi ile ilgili faaliyetler içermekte olup çocukların "Zarnitsa"⁶⁰ askerî-spor oyununa katılması ve Rusya

55 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84647-3_4, arşiv <https://arxiv.ph/wip/h0zSq>

56 <https://lug-info.com/news/bolee-10-tys-detej-iz-lnr-s-nachala-leta-pobyvali-na-universitetskih-smenah-i-v-lageryah-rf>, arşiv <https://arxiv.ph/0SA4t4>
<https://www.tspu.edu.ru/news/25555-universitetskie-smeny-tgpu-bolshoe-puteshestvie-po-bolshomu-universitetu-tomska.html>, arşiv <https://arxiv.li/5blkt>
<https://guu.ru/совет-федерации-минобрнауки-движен/>, arşiv <https://arxiv.ph/LDTKb>

57 Karada Savaş Kanun ve Geleneklerine ilişkin Sözleşme (IV) ve ekleri: Karada Savaş Kanun ve Gelenekleri ile ilgili düzenlemeler. Lahey, 18 Ekim 1907, <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/hague-conv-iv-1907/regulations-art-45>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/sHyYR>

58 <https://uust.ru/news/get/universitetskie-smeny-dlya-detej-iz-luganskoj-i-doneckoj-narodnyh-respublik/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/qvNPs>

59 <https://donstu.ru/structure/science-education/news/3072/obshchee/universitetskie-smeny-let-2022-pl-i-snova-novyy-razdel-/>, arşiv <https://arxiv.ph/1vewL>

60 <https://tsutmb.ru/news/v-derzhavinskiy-zaekhali-uchastniki-trety-universitetskoy-smeny/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Di26T>

askerî-vatanseverlik eğitim merkezlerine yapılan ziyaretler bu duruma örnek teşkil etmektedir.⁶¹ Çocuklara mevcut Rusya-Ukrayna savaşı sırasında "Rus ordusunun kahramanlaştırılması" ve "Ukrayna Nazizmi" ile mücadele hakkında⁶² varsayımlar da empoze edilmektedir. Bu eylemler d) "Çocuğun, tüm insanlar, etnik, ulusal, dini gruplar ve yerel kökenden insanlar arasında anlayış, barış, hoşgörü.." ve b) "İnsan haklarına ve temel özgürlüklere ve Birleşmiş Milletler Anlaşmasında güvence altına alınan ilkelere saygının geliştirilmesi" eğitim amaçlarına ters düşmektedir.

Vatanseverlik unsurları Ukrayna kültürel kimliğinin filen reddedilmesini içermektedir.⁶³ Çocukları "geleneksel Rus Değerleri"⁶⁴ ile tanıştırma ve onlara "Rusya vatandaşlık kimliğini" dayatma çabaları bunun kanıtıdır.⁶⁵

Rus vatanseverliği oluşturmak için toplantılar sırasında çocukların Rus bayrağı çekme törenine katıldığı⁶⁶ (bazı toplantılarda her gün yapılmaktadır)⁶⁷ ve ayrıca Rusya Federasyonuna bağlılık yemini imzaladıkları bilinmektedir.⁶⁸ Toplantıların metodoloji uzmanlarına göre Rus sembolleri ve ritüelleri zorunluluktur.⁶⁹ Bu durumda "Çocuğun ... kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı medeniyetlere saygının geliştirilmesi" amacının ihlali söz konusudur.

- **Sözleşmenin 31.** Maddesine göre çocuk dinlenme ve boş zaman geçirme ve ayrıca kültürel yaşama katılma hakkına sahiptir. Bir çocuğa oyun ve boş zaman faaliyeti dayatılamayacağı ve kültürel yaşama katılmanın çocuğun kendi kimliğinin oluşması bakımından önemli olduğu da unutulmamalıdır. BM Çocuk Hakları Komitesine göre "zorunlu veya yasayla zorunlu kılınan oyun ve sporlar veya bir gençlik örgütüne zorunlu katılım boş zaman etkinliği teşkil etmez." Örneğin genel eğitim ve/veya ders dışı faaliyet kapsamında çocukların boş zamanlarını kapsayan askerî eğitim "zorunlu veya yasayla zorunlu kılınan oyunlar" niteliğinde olup Sözleşmenin ruhuna ters düşmektedir.⁷⁰

61 <https://www.pomorie.ru/2023/10/31/6540f3a6a71e4235300f02b3.html>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/DoXv4>

62 <https://welkome.shgpi.edu.ru/press/novosti-press-sluzhba/2022/06/chetvertyi-den-universitetskoi-smeny-2/?L=154>, arşiv <https://arxiv.li/YValg>

63 <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=54162298>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Z23lo>, dosya arşivi <https://arxiv.ph/wip/5oQcu>

64 <https://moyaokrug.ru/Print.aspx?articleId=536392>, arşiv <https://arxiv.ph/NgE7Y>, https://www.vlsu.ru/index.php?id=140&no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=8508, arşiv <https://arxiv.ph/wip/2fv8B>

65 <https://t.me/minobrlnr/3014>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Rf1gs>

66 <https://www.susu.ru/ru/news/2023/08/25/v-zavershilsya-proekt-universitetskie-smeny-ob-itogah-v-nashem-longride>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/8rNvC>, <https://shgpi.edu.ru/press/novosti-press-sluzhba/2022/06/sostojalos-otkrytie-pervoi-universitetskoi-smeny-v-shadrinske/?L=338>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/bLA02>

67 https://www.vstu.ru/university/press-center/news/universitetskaya_zhizn/vtoraya_universitetskaya_smena_v_volggtu_zakonchila_svoyu_rabotu/, arşiv <https://arxiv.ph/jetHB>

68 <https://shgpi.edu.ru/press/novosti-press-sluzhba/2022/06/sedmoi-den-universitetskoi-smeny/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/dBnmp>

69 https://vk.com/video-156085134_456239354, arşiv <https://arxiv.ph/0qwR6>

70 https://www.osce.org/files/f/documents/7/7/542751_0.pdf, arşiv <https://arxiv.ph/wip/3v13f>

Çocukların toplantılara katılımları sırasında aktif bir şekilde katılmaya teşvik edildiği, "Üniversite toplantılarını" düzenleyen kurumlardan birinin "İlklerin Hareketi" örgütü olduğu bilinmektedir. Ek olarak "İlklerin Hareketi" işgal altındaki Ukrayna topraklarından gelen çocukların katıldığı Stieglitz Akademi'deki toplantı gibi "Üniversite toplantıları" sırasında Rus vatanseverliği fikirlerini aktif bir şekilde teşvik etmektedir.⁷¹ Rusya Federasyonu hükûmetinin her çocuğun bu örgüte katılmasını planladığı bilinmektedir.⁷² Ayrıca toplantılar sırasında çocuklar, çocuğun gelişimini değil askerîleştirilmesini amaçlayan ve bu anlamda 31. Madde ile bağdaşmayan "Zarnitsa"⁷³ gibi askerî oyunlara katılmaktadır.

Ayrıca Rusya Federasyonu tarafından "Üniversite toplantıları" programlarında kullanılan oyunlar ve boş zaman faaliyetleri, "kendi kimliğini oluşturma" amacı yerine Ukrayna kimliğinin Rus kimliği ile değiştirilmesi amacı taşımaktadır (ve Rusya'nın çocukları Rus kültürü ile tanıştırmak iyi komşuluk ilişkileri oluşturmaya çalışmasını söylemek doğru değildir).⁷⁴ Müze ve sergi salonları gibi Rusya Federasyonu'nun görkemli yerlerine gezi vb. boş zaman faaliyetleri aracılığıyla⁷⁵ çocuklara "Rusya Federasyonu vatandaşı" olmanın gerçeklerine uyum sağlamaya çalışarak Rusya Federasyonu'nun tarihine saygı duyması dayatılmaktadır.⁷⁶ Rusya vatanseverliğini dayatmak için oyunlar (görevler), vatanseverlik temalı filmler⁷⁷ de kullanılmaktadır.⁷⁸ Bu nedenle, çocuğun çok yönlü gelişimi yerine (kimlik dayatması gibi) devletin siyasi hedeflere ulaşılmasıyla ilgili kendi politikasının uygulanmasını amaçlayan oyunlar ve boş zaman faaliyetleri Sözleşmenin 31. Maddesi ile bağdaşmamaktadır.

Rusya Federasyonu'nun geçici işgal altındaki bölgelerde bulunan Ukraynalı çocukların milliyetleri nedeniyle temel haklardan mahrum bırakılmasına ilişkin bu tür eylemleri, insanlık suçu yani ayrımcılık zulmü olarak kabul edilebilir (Roma Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsü, Madde 7.1.(h)).

TEHCİR İLE İLGİLİ

Uluslararası insani hukukta işgal sırasında sivil halkın tehcir edilmesi ile ilgili sıkı kısıtlamalar yer almaktadır. Sivillerin Korunması ile ilgili Cenevre Sözleşmesinin 49. Maddesinde sivil halkın işgalci devlet tarafından zorla tehcir ve sınır dışı edilmesi yasaklanmaktadır. "Zorla tehcir" ifadesi

71 <https://www.ghpa.ru/academy/all/item/meropriyatiya-po-patrioticheskomu-vospitaniyu-shkolnikov-iz-dnr-proveli-v-ramkakh-programmy-universitetskie-smeny>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/5d54D>

72 <https://verstka.media/kak-rabotaet-dvizhenie-pervyh-novaja-pionerija-kotoraja-skoro-pojavitsja-vo-vseh-shkolah>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/JPWDH>

73 <https://tsutmb.ru/news/v-derzhavinskiy-zaekhali-uchastniki-trety-universitetskoy-smeny/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Di26T>

74 <https://digitallibrary.un.org/record/778539>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/bZNWq>

75 <https://moyaokrug.ru/Print.aspx?articleId=536392>, arşiv <https://arxiv.ph/NgE7Y>

76 https://vk.com/wall52156120_18411, arşiv <https://arxiv.ph/GseZa>

77 <https://astrakhan.su/news/education/universitetskie-smeny/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Bi3J7>

78 <https://www.susu.ru/ru/news/2023/08/25/v-zavershilsya-proekt-universitetskie-smeny-ob-itogah-v-nashem-longride>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/8rNvC>

yalnızca fiziksel kuvvet uygulamayı değil aynı zamanda "kişinin kendisine veya başka bir insana karşı şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı veya gücü kötüye kullanma vb. veya zorlama yoluyla güç kullanma tehdidini veya bunun neden olduğu baskıyı" da kapsamaktadır.⁷⁹

Zorla veya gönüllü tehcir arasındaki farkı ayırt ederken onayın olup olmaması önemli bir husustur. Bununla birlikte düşman devlet kontrolünde koruma altındaki insanlardan alınan tehcir onayının gerçekliğini ve bilinçli bir şekilde verilip verilmediğini belirlemek kolay değildir ve özellikle işgal bağlamı düşünüldüğünde geçerli onay verme çıtası epey yüksektir.⁸⁰ Bu özellikle Cenevre Sözleşmesine Ek Protokolün 77.1. Maddesine göre özel saygı statüsünde olan ve her türlü cinsel tacize karşı korunması gereken çocukların tehciri bağlamında geçerlidir.⁸¹

4 Aralık 2022'den (yani Ukrayna'nın belirli topraklarının Rusya Federasyonu'na bağlanmasıyla ilgili sözde anlaşmanın "onaylandığı" tarihten) itibaren, çocukları Rusya Federasyonu topraklarına tehcir etmek için **yazılı ebeveyn onayının** fiilî eksikliğinden bahsedebiliriz. Özellikle belirtmek gerekirse Rusya Federasyonu 4 Aralık 2022 tarihinden itibaren "LHC Eğitim ve Bilim Bakanı"⁸² ve "DHC" "milletvekilinin" belirttiği gibi bir çocuğun sözde "LHC" ve "DHC" topraklarından Rusya devlet sınırına taşınması için artık ebeveynlerin yazılı onayı gerekmemektedir.⁸³ Bakım kurumlarında kalan ve yasal temsilcisi Ukrayna devleti olan çocuklar Rusya Federasyonu topraklarına transfer edildiği için bazı durumlarda **bu tür bir onay kesinlikle mevcut değildir**. "Luhansk Yetiştirme Yurdundan" gelen çocukların Udmurt Cumhuriyeti (Rusya Federasyonu) Pedagoji Üniversitesinde "Üniversite toplantılarına" katılması bu duruma bir örnektir.⁸⁴ Sözde "LHC noterleri",⁸⁵ bu kurumun sözde "müdürünün" özellikle belirttiği gibi yetiştirme yurdundaki çocukların tehcir edilmesi için izin belgeleri çıkarmıştır.⁸⁶ Ayrıca yetiştirme yurdundaki çocukların Omsk bölgesinde "Üniversite toplantıları" programına da katıldığı bilinmektedir.⁸⁷

Bu tür eylemler Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Tüzüğü kapsamında "bir Devlet veya siyasi örgüt tarafından ya da onların yetkisi, desteği ve bilgisi dâhilinde, kişilerin tutuklanması, gözaltına alınması veya kaçırılması ve bunun neticesinde bu kişileri uzun süre kanun korumasından uzak tutmak amacıyla, akıbetleri veya kaldıkları yer hakkında bilgi vermeyi reddetmek veya bu kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığını kabul etmemek" anlamına gelen "kişilerin zorla kaybedilmesi" olarak kabul edilebilmektedir.⁸⁸ Böyle bir durumda, tüm unsurların varlığına

79 Savcı v. Milorad Krnojelac (Duruşma Kararı), IT-97-25-T, ICTY, 15 Mart 2002, fıkra 475.

<https://www.refworld.org/jurisprudence/caselaw/icty/2002/en/19276>, arşiv <https://web.archive.org/web/20240209173201/https://www.refworld.org/jurisprudence/caselaw/icty/2002/en/19276>

80 <https://www.nrc.no/globalassets/pdf/legal-opinions/cerone.pdf>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/V5UqW>

81 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text, arşiv <https://arxiv.ph/himK1>

82 <https://www.lugansk.kp.ru/daily/27510/4771907/>, arşiv <https://arxiv.ph/EeLja>

83 <https://bloknat-donetsk.ru/news/presechenie-granitsy-dnr-i-rostovskoy-oblasti-s-de-1609964>, arşiv <https://arxiv.ph/1DOT6>

84 <https://детскийдом.школа-лнр.рф/post/62c99be76427eb72ae8052d1/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/lyciA>

85 <https://lug-info.com/news/notariyusy-lnr-oformyat-dokumenty-dlya-vyezda-na-otdyh-v-rossiyu-bolee-10-tys-detey/>, arşiv <https://arxiv.li/RXBIU>

86 <https://детскийдом.школа-лнр.рф/post/62cc564d6427eb72ae8052d9/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Jh8eV>

87 <https://lug-info.com/news/okolo-dvuh-tys-detey-iz-lnr-otpravilis-na-otdyh-v-rf-v-mae-iyune-zampred-pravitel-stva/>, arşiv <https://arxiv.ph/wip/Se77A>

88 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text/, arşiv <https://arxiv.ph/4sQd3>

dayanarak, BM Güvenlik Konseyi tarafından çocuğa yönelik ciddi ihlal suçlarından biri olarak tanımlanan filî çocuk kaçırmadan bahsedebiliriz.⁸⁹

Buna ek olarak Donetsk, Luhansk, Zaporjiya, Herson bölgelerinin geçici işgal altındaki topraklarında ve ayrıca Özerk Kırım Cumhuriyeti ve Sivastopol şehrinde gerçekleşen işgal durumu, buradaki çocukların "Üniversite toplantıları" programına katılmak üzere alınması ve Rusya işgal yönetimlerinin Rus yasalarını uygulaması, ebeveynlere baskı uygulaması ve onları korkutması göz önüne alındığında, ebeveynleri programa katılmalarına meşru olarak onay vermiş olsa bile çocukların Rusya Federasyonu'na tehirci konusunda doğru bir şekilde bilgilendirilmiş onayından söz etmenin mümkün olmadığı görüşünde olduğumuza dikkat edilmesi önemlidir. Bu tezler, özellikle, Rusya'nın işgal ettiği topraklardan ayrılmayı başarabilmiş mağdurlarla yapılan görüşmelere dayanarak ebeveynlerin okula devam etme ve Rus müfredatına göre eğitim görme konusunda işgal yöneticilerinin yoğun baskısı altında olduğunun ve ayrıca çocukların üzerinde de baskı olduğunun (örneğin Rusya Federasyonu milli marşını söylemeyi reddeden çocukların yetiştirme yurduna gönderilmekle tehdit edilmesi) vurgulandığı "Uluslararası Af Örgütü" çalışmasında doğrulanmaktadır.⁹⁰ Diğer bir ifadeyle, ebeveynlerin programa katılma "onayını" baskı altında verdiği ve bu nedenle onayın fiilen yok sayıldığı daha pek çok olay olabilir, yani "Üniversite toplantıları" programına katılmak amacıyla çocukların zorla kaybedildiği ve kaçırıldığı pek çok olay vardır ancak açık kaynaklar kullanarak bunları belirlemek ve doğrulamak mümkün değildir ve işgalin sona ermesinden sonra bunların usulünce araştırılması gerekmektedir.

"Üniversite toplantıları" programı ile ilgili toplanan bilgileri analiz eden bu raporun yazarları, bu projenin "Ukraynalı çocukların yeniden eğitimi" gizli hedefi kapsamında geçici işgal altındaki topraklardan gelen Ukraynalı çocukların kimliğini yok etme tehlikesi oluşturduğunu ve bu nedenle uluslararası hukuk normları açısından ihlal teşkil ettiğini ve mümkün olan en kısa zamanda durdurulması gerektiğini vurgulamaktadır.

Çalışmanın daha ayrıntılı sonuçlara aşağıdaki linkte yer alan
Geçici işgal altındaki topraklardaki çocuklarda ve gençlerde
Ukrayna kimliğinin yok edilmesinde ve bunun empoze
edilmesinde bir araç olarak "Üniversite toplantıları"
programı Analiz Raporunun tam metninden ulaşabilirsiniz -
<https://alimenda.org/en/prohrama-universytetski-zminy/>



89 https://childrenandarmedconflict.un.org/wp-content/uploads/2022/05/22-00040_Abduction-Guidance-for-CAAC_FINAL_WEB-1.pdf, arşiv <https://arxiv.ph/wip/lsM5y>

90 https://www.amnesty.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/ukr_ukraine-schooling-briefing.pdf, arşiv <https://arxiv.ph/wip/n2LJF>



Misyonumuz

İşgal altından çıkarılan bölgelerin nüfusunun yeniden entegrasyonuna yaklaşıyor ve tekrarının önlenmesine yönelik garantilerin temellerini atıyoruz.

